

KÖZÉRDEK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:

egész évre - - 12 korona.

fél évre - - 6 "

negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Állattenyésztés és husdrágaság.

Az állattenyésztésre kell a fősúlyt helyezni gazdáinknak, hogy biztos bevételre szert tegyenek. Hogy azonban ez kielégítőleg megvalósulhasson, legfőképpen a legelőkérdését kell megoldani. Mert jelenben Magyarországon a legelők legnagyobb része nem a községeké, hanem a közbirtokosságé. A míg közbirtokossági törvényünk nincs, addig a községeknek segélyt adni lehet ugyan, de például ötvenéves lekötéseket engedélyezni képtelenség, mert a ki ismeri az ország strukturáját és különösen az erdélyi viszonyokat, az tudja, hogy igen gyakran megtörténik, hogy valaki megveszi az erdőrészeket és a legelőt is, a mely erdőrészeknek és legelőknek aztán állami községek útján való tributarius támogatására semmi kormány sem kapható.

Kétségtelen, hogy a kérdést alaposan rendezni kell, mert hiszen a legtöbb helyen még telekkönyvvezve sincsenek a legelők. A míg ezeken a bajokon segítve nincs, addig csak a segélyezést vehetni igénybe. Az azonban végrehajtandó, hogy Magyarországon minden községnek tisztességes legelője legyen, mert ettől függ a magyar állattenyésztés felvirágzása.

Az 1894. XII. t. czikk a mezőgazdaságról

és mezőrendőrségről szóló törvényben ugyan foglalkozik az állattenyésztés kérdésével és az abban lefektetett elvek elég jók. Csak hogy általánosságban vannak tartva. Itt arra nagy szükség van, hogy állattenyésztési törvényt alkottassék.

Van ugyan az 1908. 53. törvényezikk, mely az állattenyésztés fejlesztéséről szól. De ezzel parhuzamosan oly javaslat is kell, a mely az állattenyésztés közigazgatása tekintetében lenne hivatva intézkedni. Ilyen törvénynek életbeletétele nélkül, ha az mindjárt csak általánosságban mozogna is, mindig csak feluton fogunk maradni, mert az apaállatok kérdése a leglényegesebb és ezeknek kellő mennyiségben és teljes számban való léte, képezi egyedül a szaporulat magas százalékának a biztosítékát.

A további kérdés az, hogy addig, a míg a kereskedelmi szerződések révén lehet talán a mi állatkivitelünket előmozdítani, gondoskodás történjék arról, a miről az 1908. 53. törvényezikkben történt előrelátás, hogy a tenyészanyag forgalom itthon Magyarországon meglegyen. Egy nagy központi tenyész- és haszonállatvásárra, a melyet Budapesten életbe léptetnek, okvetlenül szükség van. Ez elősegítené az állattenyésztést.

Az állattenyésztés lényeges emeltyűje volna a mi Kárpát-hegységünk!... Minden más

országban, a hol hegyi régiók vannak, ott van a tulajdonképpeni tenyésztés fészke. Ez az állattenyésztés az egyedüli eszköz arra, hogy a hegyvidéken jólétet teremtsünk. Ezer esztendeje vagyunk ez országban és még mindig nem sikerült annak minden részét birtokba venni. Egymillió hatszázezer kat. hold havas az, mely a mi Kárpát-hegységünk lánctalán végigvonul és ez Magyarországnak nemcsak közgazdasági életében, hanem az állattenyésztésében sem numerál semmit. Tehát oly további törvényhozási intézkedésre van szükség, a mely a havasi és hegyi gazdálkodás szabályozását magában foglalja, hogy itt rend teremtessek, hogy azok a nyomorult emberek egy jobb jövő felé vezethetők legyenek.

Magyarországon a mezőgazdaságot fejleszteni, a közjölétet biztosítani és ezt az országot igazán ugyanolyan kincsesházává tenni Európának állattenyésztési termékekben, mint a milyen volt annak idején gabonában, csak egy helyesen végrehajtott állattenyésztési politikával lehet. Magyarországon oly mértékben fog fejlődni, annyiban fog gazdagodni, a mennyiben sikerülend súlyegységben a gabonánál értékesebb mezőgazdasági termékeket előállítani.

És ezért helyeslendő, hogy az 1911. évi költségvetésben nagy összegek vannak felveve az állattenyésztésre és továbbá másfel

Szent-Pétervár. (8)

(Utirajz.)

Irja: Molnár Gyula.

A moszkvai Kurszki-pályaudvarról külön vonatunk, miután társaságunk a számára kijelölt kocsiszakaszban elhelyezkedett, újra kibogott, hogy megkezdje azt a hosszú, de egyenes utját, mely Moszkvát Szent-Pétervárral összeköti. Ezt a vonalat állítólag maga I. Miklós csár jelölte ki akkor, a mikor az elébe helyezett térképen Moszkvától Szent-Pétervárig egy egyenes vonalat húzott, melynek alapján az orosz mérnökök a vonalat tényleg egy egyenes vonalban meg is építették. Kényelmes orosz vasuti kocsijainkban elhelyezkedve, még mindig a tündérszép Moszkva hatása alatt állottunk. Az idő itt is megváltozott, mert a szentpétervári idő megint egy félórával különbözött a moszkvai időtől. Óráinkat tehát újra igazítani kellett.

Az alkonyati időben a vasuti kocsik nyitott ablakán át újra láttuk a hosszú fenyőerdők távoli, sötétes körvonalait, honnan balzsamos illatot hozott felénk a hűvös esti szél. — Vonatunk növekedő sebességgel megállás nélkül robogott újra befelé a sötét éjszakába és vitte a kirándulót, elfáradt magyarjainkat az orosz birodalom szép fővárosába, Pihenni

terünk. Álmunkban mintha a moszkvai Szipériai Isten anyja szent képe mosolygott volna reánk sok szerencsét kívánva további utunkra.

Már korán reggel felebredtünk. Vonatunk áthaladta a nagy távolságot, mely Moszkvától elválasztott és sebesen haladt célja felé. Ime egy óriási nagy teherpályaudvarra futunk be, melynek terjedelmes vágányhálózatán tömérdek vasuti kocsik áll és igen sok vonat futtató tájékoztat bennünket arról, hogy utazásunk célpontja felé közeledünk. Hosszu kilométerek átrobogása után nemsokára feltűnik egy világáros terjedelmes szép fekvése, tornyok, gyárkémények sokasága között bontakozik ki Szent-Pétervár a reggeli ködös idő szürkés világosságában.

Megérkeztünk a Nikolaj pályaudvar impozáns kijáratához, hol már tömérdek utas tolongása, sürgés-forgása elárulta, hogy a 2 millió lakossal bíró orosz birodalom fővárosában, — az élénk forgalom kellős közepén vagyunk.

Kocsijainkra ülve végig hajtattunk Szent-Pétervár csodaszép Newskij-Prospect, a budapesti Andrassy, a párizsi Champs-Elysées-utcához hasonló hosszú utvonalan, mely tágas, széles utcán Szent-Pétervár igazán óriási világforgalma nyer lebonyolítást. Robogó szép egyes és kettős fogatok, gyönyörű autók kattogása, elegáns villamos-kocsik sűrű csilingelése adja az

utca zaját. A hosszú, szép belvároson végig haladva legott szembe tűnik egy óriási kupola, melynek közepén 70 méter magasra emelkedik fel egy hosszú, hegyes tü alakjakép a rendkívül gazdagon bearányozott csucs (állítólag 5000 dukát arany van rajta), melyen a szentpétervári délkör vonul keresztül, a Greenwich-től számított 30-ik délkör.

A széles Newskij-Prospect impozáns, modern épületeivel, gazdagon díszített palotái sokaságával már is fogalmat nyújt Szent-Pétervár modern építkezéséről és elárulja azt, hogy itt már európai mintára épített, modern városban vagyunk. A villamos kocsik az ut közepén egymás mellett haladnak el mind két irányban, míg a száguldó autók serege és a lóval vontatott kocsik ezrei a tágas utca két oldalán surrannak el egyik jobb, másik bal felé, tehát nem oly össze-visszaságban, mint Budapesten. Élénk és szép kirakatok egész serege tűnik szemünkbe, mindenütt az orosz cyrill betűs felírás az üzletek felett, a házak oldalain.

A Newskij-Prospect egyik oldal utcájában volt a szállodánk a Hotel de France, hol leszálltunk kocsijainkról.

Elhelyezkedés és a gazdag reggeli elköltése után megfrissült társaságunk gyalogszerrrel utnak indult, hogy szállodánk közvetlen szomszédságában levő óriási nagy Dworzowy (palota) téren áthaladva meg-

millió a husdrágaság közvetlen és közvetett okainak megszüntetését van hivatva szolgálni. Ezek azt mutatják, hogy a husdrágaság kérdésében, a városokban levő lapok antiagrarius kitérésének, gazdaggyűlések antimerkantilis barcziaszkodásának közepette, megtalálták végre azt az irányt, mely nem érdekcsoportok kielégítése, hanem az egészségtelen állapotok tényleges szanálása felé vezet.

A husdrágaságot nemzetgazdasági szempontból mezőgazda országban, semmivel sem lehet gyökeresen orvosolni, csak a belföldi állomány, a belföldi kínálat megerősítésével. A külföldi kínálatnak piacainkra irányítása csak momentán változást eredményezhetne, melynek előnyei megszűnénének, mihelyt a külföld kedvezőbb konjunkturákat találna, mihelyt az elvezeti cikk importjával kapcsolatos pénzexport a belföldi pénzforgalmat elverte-lenitené.

Az a körülmény, hogy a borjuvágások mintegy ötven százalékkal apadtak, arra enged következtetni, hogy a husárok emelkedése az állattenyésztés szükségét kigazdálkál is megértette. A költségvetésből megelégedéssel konstatalható az is, hogy az állattenyésztés propagálása mellett, az állattenyésztés védelme által érintett városi lakosságot is rekompenzálja.

A városi raktárak, hűtőkamrák és piacberendezések czeljaira felvett négyszázezer korona bizonyítja a városi lakosság és érdekei iránti őszinte jóindulatot.

Mert az elvitathatlan tény, hogy az elemiszerek szertelen drágulása városi piacainkon nagyrészt a piacok szervezetlenségének és berendezési hiányainak tulajdonítható. Az ország városai, még Budapestet is csak részben véve ki, hosszú időközön által nem tettek semmit közlelemzésük biztosítására, a legtöbb helyen ma is naptól áttüzésedett sátorokban árulják a halat, a húst, piszkos, penészes odokban a romlandó gyümölcsöt, zöldséget.

tekintse a czár téli palotáját és a szentpétervári híres E m e r i t a g e - o t.

E hatalmas tér közepén áll a Sándor emlékoszlop, obeliszk-szerű, veres (sima) gránitból és egy darabból van kifaragva, mintegy 70 méter magas. Egy angyal van a tetején, kezében egy felfelé álló hegyes keresztet tart. E tér körül terül el a vezérkar, tengerészeti minisztérium és külügyminisztériumnak rengeteg hosszú, félkör alakban elvonuló négyemeletes, vörös mór-dorban festett, diszes homlokzatu palotájának háztengere, temérdek ablakával és bejáratával. Szállodánktól, a Moszkája-utcából egy boltozott átjáró vezetett át a térre és az imént leírt épületekkel érintkező háromemeletes épület tetején egy hatfogatu római kocszi aranyozott szoborcsoportozata látható a háboru istenének hatalmas alakjával.

Bámulatatos azonban, hogy a nagy D w o r z o w y - t e r e n alig lehetett embert látni, mindössze a hivatalos helyiségek és a czár téli palotája előtti őrség jelezte, hogy itt emberek is laknak. E hatalmas téren alig egy-két járókelő és egy-két kocszi volt látható. Szemben velünk legott feltűnt a czár legendás téli palotája és vele közvetlenül érintkező E m e r i t a g e szürke épülete. A czár sötét téglaszínű palotája korántsem tette reánk azt a benyomást, melyet vártunk. Szép, diszes épület ez,

Hogy ilyen körülmények közt a rezsiperczent aránytalanul magas, az épp oly természetes, mint a milyen bizonyos, hogy a városi lakosság ugyresze állandóan egészségtelen s ha nem is romlott, de a romlás határán levő élelmiszereket fogyaszt. Ezt a négyszázezer koronát tartjuk a költségvetés egyik fő tételének, mert a termelők és fogyasztók érdekeit egyesítve magában, közelebb visz a megoldáshoz, mint azok a nem éppen épületes vitatkozások, melyekben a termelők a közvetítő kereskedelmet, a kereskedők a termelőket igyekeznek szerezessé feketíteni s a különben is zaklatott közveleményt lelkiismeretlenül egymásra uszítják.

U. L.

HIREK.

— **Róm. kath. egyházi hír.** Ó felsége I. Ferencz József, apostoli magyar király névnapján, október hó 4-én délelőtt 10 órakor templomunkban hálaadó istentiszteletet fogunk tartani, melyre a polgári és katonai hatóságokat ezennel meghívom. Rada György, plebanos.

— **Városi közgyűlés.** Városunk képviselőtestülete tegnap délelőtt közgyűlést tartott Sándor Jenő polgármester helyettes elnöklete alatt. A képviselőtestület elhatározta a tót-utczai, felenyedi és muzsuházai patak-malmok eladását. Franzen Mihályt a vízvezeték védterületén való építkezésével elutasította. — Tompa Kálmán szinigazgatónak a teremdíjakat elengedte, míg a villanyvilágítás megfizetésére kötelezte. A városnak Dr. Winkler Alberttel és a Hangyával kötött szerződéseket névszerint megszavazta. Az iparos-tanoncz iskolához egy segédtanítói állást engedélyezett, Szergely Lajosnak 100 kor. tiszteletdíjat utalványozott. A Váradikert parcelláit a legtöbbet igénylőknek eladva jóváhagyta, a város a két

hosszu és széles ket emeletes, a Néva partján építve, keleti oldalán vasrácsos kerttel, melynek szép növényzetét nemcsak kívülről, de a palota belsejéből is sikerült áttekintnünk. A barokk stylben épült téli palotája a czárnak lakatlan, Miklós czár már hat év óta nem volt benne. Ez idő szerint egy perzsa khán lakott a palota egyik szárnyában egész kíséretével. Láttuk is a cigány arczu herceget, a mint sötét-képu kíséretével kikocsikázott az udvari fogatokon.

Hosszas pour-parler-k után sikerült bejutni a szép szálás testőrség és katonaság között a téli palota udvarára. Jóllehet el voltunk látva mindenféle ajánló-levéllle, a muszka czerberusok kötvé akartak hinni nekünk és vezetők hosszús tárgyalásai, valamint a tábornok kinézésű udvari lakáj kezébe nyomott nagyobb rubel ellenében oda jutottunk, hogy az egész primitív, a fényűzéstől messze álló földszinti oldalbejáraton át valóssággal bejutottunk a czár téli palotájába. Felsőkabátainkat úgy a nők, mint a férfiaknak le kellett vetnünk, előre figyelmeztettek, hogy jegyzeteket készíteni nem szabad, fényképezés szigoruan tiltva van. Végig néztük az összes termeket. Kicsiny intim szobák és óriási termek voltak itt láthatók. A kormányzó-terem, a tánc-terem, a fogadó-termek nagy sokasága, ünnepelyek termei, egyikben egy kedves

köztérért 8000 korona vételért ajánlott meg. A tanács utasított építési szabályrendelet készítésére. A csorda behajtásakor a legeltetésért büntetésből kétszeresen behajtott díjak visszadatnak, a szabályrendelet értelmében. Még több kisebb tárgy letárgyalása után a gyűlés 1 órakor véget ért.

— **Személyi hír.** Fogaras Albert, a függetlenségi anyapártnak elnöke, mint részvettel értesülünk, súlyos beteg, egy helyen hosszabb ideig ülni nem képes; ezen okból a gyulafehérvári kir. törvényszék elnöke, kérése alapján, az esküdti szolgálat alól e ciklusra fel is mentette.

— **Városunk kereskedőinek** az esti 8 órai üzletzárást czélzó mozgalmáról már irtunk lapunk mult számában. Most közölhetjük olvasóinkkal, hogy meg is egyeztek a kereskedők és holnaptól, október 1-től kezdve este 8 órakor az összes üzleteket bezárják.

— **A Nagyenyedi Daloskör** férfikara próbáit október hó 3-án (kedden) este 6 órakor kezdi meg a Bethlen-főiskola zene-termében. Új tagok felvételre ugyanakkor jelentkezhetnek.

— **Két új egyetem.** A magyar kormány két új egyetem felállítását tervezi a közeli jövőben. Az egyik egyetemet Debreczen, a másikat Pozsony városában állítják fel.

— **Az alvinczi mandátum** ügyében a Maniu-párt által beadott petíció folytán megtartott vizsgálat eredménye a napokban került a Kuriahoz. Az erdemleges tárgyalást nov. 24-ére tűzte ki a Kuria.

— **Olasz-török háboru.** Olasz- és Törökország háborura készülődik. Az ellentétek annyira kielesedtek, hogy a háboru rövidesen kitör. Az olaszok a tripoliszi kikötőt 5 hadihajóval, pánczelos hajókkal vettek körül és 80.000 embert vezényeltek ki. A hadvezetőség ezenkívül még 100.000 embert mozgósít.

kis templom is, hol a czár imát hallgat. Fehér márvány, gazdag aranyozás miunde-ütt, malachit és lapis lazali oszlopok, dísz-tárgyak szanaszét, a falakon óriási értéket képező arany-tányérok, széle drágakövekkel kirakva, ezeket a czárok kapták volt házasságuk alkalmával különböző uralkodóktól. Egyik termében Miklós czár szinte életnagyságu lovas ezüstsobra. Arczkepek a falakon kisebb-nagyobb alakban, a régi és most uralkodó czár és felesége pompás arczkepeivel, híres tábornokok, kik diadalmasan állottak meg helyüket a különböző korban viselt háborukban. Csak a japán háboru hőseit nem láthattuk meg itt, kiket Nogi, Togó japán hősök avattak világhírűekké.

Az egyik teremnek egyik falán ott láttuk a világsi fegyverletétel festményét, melyen a fehér kabátos Görgey tábornok pápaszemes, ritka szakállas arczát könnyen fel lehetett ismerni, amint az orosz hadvezér előtt fegyverét letevő magyar sereg bánatos mozdulatait nézi. A világsi sikra korántsem lehetett reá ismerni, látszik, hogy az orosz festő csak képzeletből festette le az egészet. Egy pár szobában teljesen felszerelt ágyu volt az udvar felé irányozva. Nesztelen léptekkel kellett a termeken átsuhannunk, alaposan mindent szemügyre venni nem lehetett, mert őrizkedtek attól, hogy hosszabb ideig hagyjanak egy-egy

— **Tanítók fizetésrendezése.** A vallás-és közoktatásügyi miniszteriumban csütörtökön tanácskozás volt az elemi iskolai tanítók anyagi helyzetének tárgyában. Zichy János közoktatásügyi miniszter előadta, hogy félmillió koronát illesztett be a költségvetésbe a tanítók fizetésének javítására. Az állami tisztviselőkkel egyenjogusítják, a XI. X. és IX. fiz. osztályba sorozzák megfelelő lakbérrel és nyugdíjjogosultsággal.

— **Uj bélyegek.** Művészi kivitelű, színpompás bélyegeket hozott forgalomba az ország szebbnél-szebb részeinek látkepeivel a Magyar Iskola Egyesület. Herkulesfürdő, Pará, Trencséntépliz, Korinicz, Fenyőháza, Ránkafred, Tátralomnic és Csorbató legszebb pontjait ábrázolják vörös és kek színben, szép kivitelben. A magyarosodás és népművelés hazafias céljait szolgáló e 2 filléres bélyegek méltán megérdemlik azt a szeretetteljes fogadtatást, amelyet társadalmunk már az előző sorozatnál is tanusított, tömegesen használván azokat levelei zárójegyül.

* **Köztudomásu,** hogy köhögés, rekedtség és elnyájkódásnál legbiztosabban hatnak a világhírű Egger-féle Mellipasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 kor, és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Főraktár: Nádor gyógyszerár Budapest, VI., Váci körút 17. 271 1—1

* **A poloskák** alapos kiirtását a petével együtt csakis Löcherer-féle Cimexin poloska-irtóval eszközölhetjük, mert a Cimexinrel érintkező poloskák nyomban elpusztulnak: petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: U. Kovács József örökösei gyógyszerárban Nagyenyeden, és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán. 145 9—13

teremben. A vezetőnk rövid szavakkal mutatott reá egy-egy festmény jelentőségére. „Ez a csata, az a csata.“ A sötétebb folyosókön és oldaltérmekekben a képek felülről voltak villanykörtekkel megvilágítva. Nagy értékű háborús gobelin-ek lógtak a falakon.

A nagy táncsteremből pompás kilátás nyílt a palota előtt elfolyó Návára és annak tulsó oldalán levő Péter és Pál erődre, melynek magas tornyu temploma ide látszott.

Éppen deli 12 óra volt, amikor ágyudörgés a palota udvarán megreszkettette a palota üvegablakait. Őrség felváltás szép ünnepélyességet nézhettük végig az üveg-tornác egyik oldalán. A katonai zenekar hangjai mellett az orosz katonaság büszken váltotta fel a régi őrséget. Daliás, hatalmas orosz katonák nyári vászon öltözetben, lapos sipkával, nagy csizmával, oldalán fehér bőrdőven lógó kardjával. A puskát eppogy viselik, mint a német katonák: vállon.

Elneztük, mint mondja el oroszul az őrt álló katona az őt felváltó társának a tudni valókat a felettes káplár jelenlétében.

Imen az Eremitage megtekintésére indultunk. Az Eremitage regében II. Katalin csárna kéjlaka volt, melyet később képtárnak és műtörténeti gyűjtemények elhelyezésére jelölték ki. A bejáratnál hatalmas svéd gránitból egy darabban készült 6 méter magas 10 óriási ember tartja vállán a bejáratot jelző portálét. Az Eremitage

* Gyakori panasz olyanoknál, a kiknek hashajtót kell használni, hogy „nekem ez vagy az a szer nem használ.“

Ez a panasz a valódi **Ferenz József** keserűviznél nem állja meg a helyét, mert ez a világhírű gyógyító ásványviz, ha megfelelő adagot használunk, bármely természetű embernél elő tudja a kívánt hatást idézni. Erős, hirtelen eldugulásnál a reggeli előtt egy borospoharra való **Ferenz József**-vizet kell meginni s ezt egy óra múlva meg lehet ismételni. Ennek a szükségessége azonban csak ritkán következik be.

SZINHÁZ.

Szerdán este Tompa igazgató és Kertész Sándor jutalomjátéka (A becsület) hozta össze telt hazban a közönséget. Az előadás után az egész közönségnek egy véleménye volt: „Tompát így még nem lattuk játszani.“ Valósággal lelkünkbe öntötte az önmagával és másokkal meghasonlott férfi (Robert) fájdalmát és kétségbeesését, midőn tudatára ébredt annak, hogy szeretteitől egy egész világ, a társadalmi felfogásoknak különbözősége választja el. És ha az elején egy kisse idegen is maradt szerepéhez, annál több művészi és drámai erővel alakított a következő felvonásokban. Jól játszott Kertész is, de e szerepkör nem egészen megfelelő neki. A többi szereplőkről szinten csak jót mondhatunk.

Csütörtök Makkainak volt a napja.

„A pesti gyerek“ című kedves vigjátékot adtak Makkai jutalomjátékául szép közönség jelenlétében. Makkai természetesen hű maradt önmagához, derűs estét szerezve a nézőternek.

Penteken este bucsuztak színészeink. Egy cabarette keretében léptek fel utoljára a tagok, hogy azután Isten hozzádot mondjanak közönségüknek.

Tagok egyik oldalán a Neva terül el, másik oldala, hol a bejárat van, a Millionája utcára néz, erre a neptelen, sziate kihalt utcára, hol a gazdag orosz főurak palotái sorakoznak egymás mellett.

A roppant dus muzeum a földszinten van elhelyezve, egyiptomi, arab, asszir, kelta, görög-romai régiségekkel telvük a sötétes termek. Szébbnél-szebb kő- és agyagedények gyönyörű rajzolatokkal, mely bámulatba ejti a nézőt és elkapráztatja. Hogy is lehetett a Krisztus előtti és utáni korban az agyagedény ipar a görög és rómaiaknál, nemkülönben az egyiptomiaknál ily magas foku! Mily szépen vannak e tárgyak kiegészítve, fekete és gyöngyház diszitással!

Az emeleti helyiségekben már a modern szobrászat és képraszat remekei láthatók. Mindjárt a belépő előteremben ott lattuk II. Katalin carrarai márványból kifaragott nagyon szép szobrát. Nagyon szép Lujza porosz királynő és a három grácia szobra Canováól. Csodaszép, szinte tünderies, elethű kinézésével mindnyajunkat megkapott egy Diana álló szobor, mely Houdon nagynevű francia szobrász igazán remek műve. Gyönyörű modellje lehetett e szobor alkotásánál, mert a fenséges természetű nő alakja szinte vonzotta a nézőt.

(Folytatjuk.)

Egy meglepetést azonban hozott az est. Ama ismeretes szavazás eredménye tudomásunk szerint Saáry Margitnak ítélte oda a pálmát. A társulat elbucszott, de az egész ügyet a titok leple fedi. Többen kérdezik általunk az igazgatót, hogy mi van az eredménnyel?

Es most még egy pár szót a távozókhoz. Tompa igazgató szini direktori pályájának kezdetén áll. Nem akarunk és nem vagyunk hivatottak tanácsokat adni. Hisszük és látjuk is, hogy igazgatói hivatásának magaslatán áll, de sohase feledje, hogy a színészet, különösen a magyar színészet és különösen Erdélyben kulturmissziót teljesít. Ne engedje magát megtéveszteni azon ferde felfogástól, melyre sajnos, a legtöbb igazgató kapható, és amely a vidéki közönséget csak kasszadarabokra tartja érdemesnek. Legyen megkezdett új pályáján erkölcsi támasza a mi közönségünknek elismerése is és abban a reményben, hogy megerősödvé, a küzdelmekben megacélosodva vissza fog még ide jönni a — viszontlátásra!

C S A R N O K.

Az oláhság és a reformáció.

— Szegedi Gergely énekeskönyve XVI. századbeli román fordításban. —

— Folytatás és vége. —

Megmutatja a román kulturális életnek jórészt csakis ethnographiai alapon meghatározható tényezőit, a melyek annak fejlődését olyannyira hátráltatták. Rámutat azokra a politikai, kulturtörténeti, ethnikai, földrajzi és egyházi tényezőkre, a melyeknek együttes összehatása az oláhoknál nagyon is csodálatos jelenséget eredményezett. „A XVI. század vallási reformációja merész újdonságban ugyanis kinalva kinalja Európa valamennyi népének az anyanyelv templomi használatát s Európának valamennyi népe ezt kitörő örömmel el is fogadja: csak a román az az egyedüli kivétel, a kinek nem kellett templomában az anyanyelv s épen nem kapkodott az ujság után. Ezt a jelenséget a fentebb mondott tényezők ismerete nélkül megérteni nem lehet.“ Ezek a tényezők: a keleti egyház decentralizációja, elszigeteltsége, a bogomilizmus, s főképen a *vladika* és az a rettenetes nyomoruság a szellemiek terén, mely ezen utóbbi név viselőjével abban az időben is azonos volt. Ennek a dolognak megvan a maga folklorisztikája is. A püspökhöz egy szamarat visznek, hogy szentelje fel pappá. Mikor a főpap végignézte a „jelölet“, észrevette, hogy farkára jókora bőrszény volt kötve. A benne talált ötven aranyat zsebrevágva így adta ki az ítéletet:

Az eleje ugyan számárnak látszik, de a hátuljáról úgy látom, hogy papnak való. (A 66. lapon.)

Van még egy másik is. Az egyszeri pópa a templomban felnyitván prédikációs könyvét azt hirdette:

— Tudjátok-e, edes hiveim, mi van ebben a könyvben?

— Nem tudjuk, — volt a válasz.

— No, ha ti nem tudjátok, én se tudom. S azzal vége volt a prédikációnak. A következő héten ugyanezt kérdezte s a nép már azt felelte: Tudjuk!

— No, ha már tudjátok, akkor nekem felesleges is ezt felolvasni.

Harmadik vasárnap a jámborok két pártra oszoltak s egyik azt mondta: Tudjuk, a másik pedig: Nem tudjuk.

A leleményes pápa akkor így szólt:
— A kik nem tudják, kérdezzék meg mise után azoktól, a kik már tudják. S azzal becsapván a könyvet tovább énekelte a liturgiát. (A 65. lapon.)

A könyv két részre oszlik. Az első rész egybeveti a görög vallású hazai népek etnikai sajátosságait, párhuzamot von Nyugat és Kelet műveltségi tényezői között, szót Nyugat hatásának a románságnál észlelhető első jelenségeiről, megállapítván, hogy a lutheránus szászok részéről tett kísérletek a románok reformációjára teljes eredménytelenséggel járnak, jóllehet a lutheránusok görögvallású könyveket is fordítanak románra. A kálvinista részről tett kezdeményezések azonban már az első években sikerrel járnak. Miért? A szerző okfejtése szerint azért, mert a lutheránusok csak olvasni való könyveket adtak a románok nyelvén, de a misét tovább is német nyelven tartották. „Ezt a német kizárólagosság és elsőség tudatában lévő szászok nem igen cselekedhették meg a románok számára, mert a lutheránizmus helyi érdekű és mindenütt német nemzeti irányú mozgalom volt Európaszerte.“ Ezzel szemben a kálvinisták nemcsak a könyveket fordítják le a románok nyelvére, de az énekes könyveket is és liturgiát is anyanyelvükön biztosítanak nekik. A világpolgárság gondolatát ébresztő, de a mellett nemzeti intézményekké differenciálódó kálvinizmus ügyet fordít a közönséges nép nyelvére is, ehhez az újdonsághoz járult a vallásyagorlat egyszerűsége, melyhez elég volt a zsolnárok, a dicséretes gyűjteménye és az agenda. Hogy később, mikor már a reformált hit a népben erősebb gyökeret verhet vala, a Rákócziak és Apafi Mihály — bár, politikai okokból — mily élénken ébresztették a románok nemzeti öntudatát, a szláv nyelv helyett mennyire szorgalmazták a román egyházi nyelvet, az mindenki előtt ismeretes.

A második rész ezen kulturtörténeti háttérbe illeszkedően magával a Todoreszkutörredékkel foglalkozik s megállapítja, hogy az a legrégebb latinbetűs román nyelvemlék s a legrégebb magyar helyesírással nyomtatott román könyv. Tudva azt, hogy a legelső nyomtatott román könyv 1544-ben Szébenben jelent meg, (1544-től 1642-ig a két vajdaság egyetlen román könyvet sem termel), a lelet magára a román irodalomtörténetre nézve is kiváló fontossága, de nem csekélyebb elégtétel ez nekünk sem, magyaroknak, kiket a románok

az ő elnyomóknak szeretnek urbi et orbi feltüntetni. *Irodalmuk történetének első szálai is magyar földön gyökereznek s magyar ápolás alatt magyar levegőből és vízből táplálóznak!* Foglalkozik végül a szóbanlevő töredék magyar forrásaival s annak kiegészítőivel: *Agyagfalvi Sándor Gergely*-lyel és a zseniális *Viski János*-sal. Befejezi a kötetet a töredék nyelvi sajátosságainak fejtegetése, mely dr. Alexics Gy. tollából való.

A kit az erdélyi magyarság törekvéseinek története és az a kulturhatás érdeke, melyet

„az ázsiai csócselék“ a románságra állandóan gyakorolt s melylyel a románságban a kőkorszakot összekapcsolta a haladó világgal, olvassa el ezt a könyvet, nagyon sokat tanulhat belőle.

Végül még egyet.

Vajjon fog-e szó esni valaha az Astra „tudományos“ gyűlésein arról a szegény Tordosi Pálról, ki életének utolsó éveit is a románok egyik legrégebb nyelvemlékének a fordítására szentelte??

Dr. Berze Nagy János.

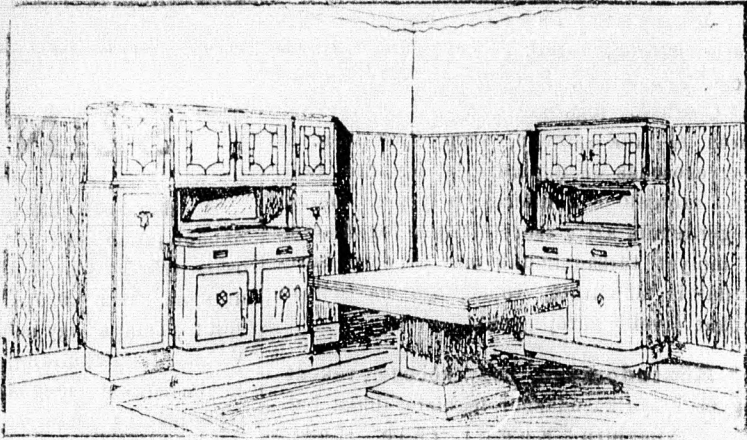
BUTOR

RAKTÁR.

KUNSGH ANTAL

épület- és butorasztales
NAGYENYED,

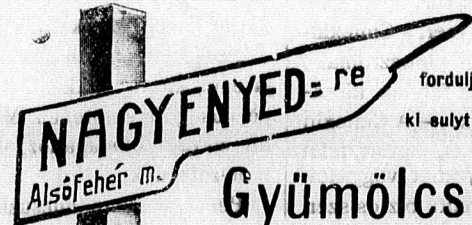
Szentkirály-telez, a vármegyeház és a kórház között.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, saját tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és réz-butorokban, ugyancsak mindennemű kárpitozott butorokban.

EGY JOBB AJÁNDÉK a tartós és olcsó hazai szötteésárú.

Arányzékelt ingyen és bérmentve küld: LINGNER szöveggyára NAGYENYED.

forduljon minden érdeklődő,

ki-sulyt fektet elsőrendű fajliszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

setányfák, díszcserjék, tülevelűk, kerítésnövények, hogygyümölcsök stb.

Szőlőoltványok

európai és amerikai alma és gyökeres vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Tiszta nyersanyagok!

Tiszta gyárak!

A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN a legjobb, gondosan megválogatott és tisztított nyersanyagokból készül. Nemcsak hogy minden készülék, kazán és gép, hanem a gyári helyiségek is a lehető legtisztábban vannak tartva, hogy igazán csakis teljesen tiszta szappan kerüljön ki a gyárból. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN tisztasága és utól nem ért jó minősége évtizedek tapasztalatainak eredménye.

A ruha beáztatásához a legjobb az „ASSZONYDICSÉRET“ mosó kivonatot.

Tiszta szappan!

Tiszta ruha!

A ruhát csak úgy lehet kifogástalan fehérré mosni, anélkül, hogy az megrongálódjék, ha teljesen tiszta, hamisítatlan szappant használunk. Mi 25.000 koronával szavatolunk azért, hogy a SZARVAS védjegyű SCHICHT-SZAPPAN teljesen tiszta és mentes minden káros alkatrésztől. Az újabb időknek minden vívmányát és a tudomány és technika terén jelentkező találmányt felhasználjuk arra, hogy a „SCHICHT-SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN gyártását a legelcsőbbá tegyük. Tökéletesítésén folyton dolgozunk.

A ruha beáztatásához legjobb az „ASSZONYDICSÉRET“ mosó kivonatot.

4583 - 1911. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint tkvi hatóság köz-hírré teszi, hogy Dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Kosztán Vaszília oláhrákos lakos végrehajtatonak öz. Kosztán Simonné szül. Keeskés Tódora oláhrákos lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés bírói letétben helyezendő 1300 korona tőke, továbbá bírói letétben nem helyezendő eddig összesen megállapított 89 kor. 36 fill. per-s végrehajtási költség valamint ezen árverési kérelmet ezuttal megállapított 21 korona és a még felmerülő költségek, valamint az ezennel csatlakozottak kimondott Kerkés Péter oláhrákos lakos végrehajtatonak 1200 kor. tőke s jár., a Nagyenyedi Kisebítő Takarékpénztár r.-t. végrehajtatonak 250 kor. tőke s jár. iránti követelése kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbírósa területébe eső öz. Kosztán Simonné sz. Keeskés Tódora végrehajtást szenvedőnek az oláhrákos 71 sz. tkjvben A + 1 rdsz. alatt felvett 532/2 hrsz. erdőből 1/2 részbeni jutalékára 67 kor., és a 2 rdsz. 532/2 hr. erdőből 1/2 részbeni jutalékára 15 kor., a C/1. alatt Keeskés János javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával, továbbá az oláhrákos 1 sz. tkjvben A + 1 rdsz. alatt felvett 1 hrsz. faházból, 2 hrsz. kertből és 4 hrsz. kertből 9/36-od rész jutalékára 472 kor., a 2 rdsz. a felvett 100 hrsz. legelőből és 106/a.1 hrsz. szántóból 9/36-od részbeni jutalékára 30 kor., a 3 rdsz. a felvett 146 hrsz. szántóból és 147 hrsz. legelőből 9/36-od részbeni jutalékára 6 kor., a 4 rdsz. a felvett 182 szántóból 183 hrsz. erdőből 9/36-od részbeni jutalékára 4 kor., az 5 rdsz. a felvett 309/1 hrsz. szántóból 9/36-od részbeni jutalékára 9 kor., a 6 rdsz. a felvett 469 hrsz. legelőből 9/36-od részbeni jutalékára 15 kor., és a 9 rdsz. alatt felvett 109 hrsz. szántóból 9/36-od részbeni jutalékára 20 kor., azonban a C/2 alatt Keeskés János javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával, továbbá az oláhrákos 21 számú tkjvben A + 1 rdsz. alatt felvett 37 hrsz. kertből 3/18 ad részbeni jutalékára 20 kor., a 3 rdsz. a felvett 16/a.2 szántóból 3/18 ad részbeni jutalékára 10 kor., az 5 rdsz. a felvett 309/2 hrsz. kaszálóból 3/18 ad részbeni jutalékára 10 kor., a 6 rdsz. a 436, 451 és 453 hrsz. szántóból 3/18 ad részbeni jutalékára 18 kor., és a 7 rdsz. alatt felvett 521/1 hrsz. legelőből 3/18 ad részbeni jutalékára 3 kor., végül az alsórákos 117 sz. tkjvben A + 1 rdsz. alatt felvett 470 hrsz. erdőből 3/18 ad részbeni jutalékára 5 kor., 6 rdsz. a felvett 478 hrsz. kaszálóból 3/18 ad részbeni jutalékára 1 kor., és a 3 rdsz. a felvett 435 és 452 hrsz. szántóból 3/18 ad részbeni jutalékára 7 kor., összesen 712 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi november hó 18-ik napján d. e. 10 órakor Oláhrákos községében megrendelt nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozik az 1908. évi XLI. t.-cz. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál bírói letétbe történő elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átsegélyeztetni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ar ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, — mert ellenségesen az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatattani Nagyenyeden, 1911. évi július hó 28-án.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Bottlik István,
kir. járásbíró.

262 1-1

Sz. 4454 - 1911. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint tkvi hatóság köz-hírré teszi, hogy dr. Szász Pál ügyvéd által képviselt Száva János bedelői lakos végrehajtatonak Bradea János János Gavrilla, Rácsa Miklós, Rácsa Szevasztia, Rácsa Tódor és Száva Simonné szül. Rácsa Ilona remetei akosok és dr. Asztalos Kálmán ügyvédnek által képviselt néhai Bradea Mária János Gavrilla végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 85 kor. 70 fill. költség, valamint

zen árverési kérelmet ezuttal megállapított 19 kor. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbírósa területébe eső a remetei 309 sz. tkjvben írt ingatlanokból végrehajtást szenvedőketek A/5, 6, B/7, 8, 14-17 a megjelölt jutalékaira a C/1. a öz. Bradea Gavrilláné sz. Szulare Juanna javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával, még pedig az 1 rdsz. 6468 hrsz. 11 kor., — 2 rdsz. 6541, 6548 hrsz. 61 kor., — 3 rdsz. 6911, 6941, 6945, 6949 hrsz. 36 kor., — 4 rdsz. 6991, 6992, 7094 hrsz. 35 kor., — 5 rdsz. 7781 hrsz. 12 kor., — 7 rdsz. 7869 hrsz. 9 kor., — 8 rdsz. 7917 hrsz. 54 kor., — 9 rdsz. 7990 hrsz. 16 kor., — 10 rdsz. 8018 hrsz. 2 kor., — 11 rdsz. 8027, 8029, 8031 hrsz. 19 kor., — 15 rdsz. 8346 hrsz. 1 kor., 16 rdsz. 8395 hr. 12 kor., — 17 rdsz. 8455 hrsz. 5 kor., — 18 rdsz. 8523 hrsz. 6 kor., — 19 rdsz. 8611 hrsz. 12 kor., — 20 rdsz. 10260 hrsz. 15 kor., 21 rdsz. 10278-10281, 10317, 10318 hrsz. 193 kor., — 22 rdsz. 10285 hrsz. 11 kor., — 24 rdsz. 14054 hrsz. 22 kor., — 25 rdsz. 10962, 10963 hrsz. 8 kor., — 26 rdsz. 11023 hrsz. 8 kor., — 27 rdsz. 11027 hrsz. 3 kor., — 28 rdsz. 13708, 13713, 13715 hrsz. 35 kor., 29 rdsz. 13745, 13750, 13753, 13755, 13770, 13772, 13773 hrsz. 47 kor., — 30 rdsz. 13821, 13822 13823 hrsz. 43 kor., 31 rdsz. 14004, 14005 hrsz. 11 kor., összesen 656 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi november hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor Remete községében megrendelt nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozik az 1908. évi XLI. t.-cz. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett arfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bíróságnál bírói letétbe történő elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átsegélyeztetni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ar ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, mert ellenségesen az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatattani.

A kir. járásbírósa, mint tkvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1911. évi július 18-ánDr. Bottlik István,
kir. járásbíró.

267 1-1

Sz. 3926 - 1911. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság köz-hírré teszi, hogy Dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nisztor Nikulae Iu János a Popi intrégáldi lakos végrehajtatonak Nisztor János Iu Vaszília intrégáldi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 12 kor. kármentés mint tőke, eddig összesen megállapított 185 kor. 74 fill. per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérelmet ezuttal megállapított 17 kor. és a még felmerülő költségek, valamint az ezuttal csatlakozottak kimondott Borza Parteniáné sz. Gyanka Floarea végrehajtatonak 31 kor. 50 fill. s jár., ugyszintén a „Piatra” Tóvisi Takarékpénztár részvénytársaság végrehajtatonak 300 kor. tőke s jár. iránti követelések kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbírósa területébe eső Nesztor János Iu Vaszília (Nesztor János a Lászlóé) végrehajtást szenvedőnek az intrégáldi 63 sz. tkjvben A + 2 rdsz. a. 4482 hrsz. bázshelyére és 4483 hrsz. kaszálójára 7 kor., a 3 rdsz. a. 4485 hrsz. legelőjére 6 kor., az intrégáldi 128 sz. tkjvben A + 1 rdsz. alatti 2716 hrsz. kaszálóból 5/10-ed részbeni jutalékára 19 kor., 2 rdsz. 2805 hrsz. kaszálóból, 2806 hrsz. faházból, 2808 hrsz. erdőből és 2809 hrsz. legelőből 5/10 ed részbeni jutalékára 428 kor., az intrégáldi 61 sz. tkjvben A + 2 rdsz. a. 1161 hrsz. erdőjére 39 kor., a 711 sz. tkjvben A + 1 rdsz. 559/2 hrsz. kaszálójára 2 kor., azonban a C/1. alatt öz. Nisztor Matiejné sz. Oanea Ilina javára bekebelezett ha zo élvezeti jog fenntartásával, a 712 sz. tkjvben A + 1 rdsz. 1730hr. legelőjére 7 kor., és a 646 sz. tkjvben A + 1 rdsz. alatt 1450/a, 1450/b hrsz. kaszálójára 64 kor., és a 2 rdsz. 3560 hrsz. kaszálójára 113 kor., azonban a C/1. alatt Bocza Vasziláné szül. P. vel Ilina javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával összesen 685 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi november hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor Intrégáld községében megrendelt nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozik végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §. ban jelzett arfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ar ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, — mert ellenségesen az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatattani.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Nagyenyeden, 1911. évi június hó 19-én.

Dr. Bottlik István,
kir. járásbíró.

263 1-1

Rákóczi-utca 75. számú ház

ELADÓ vagy KIADÓ.

Értekezhetni lehet Dr. Elekes Károly
ügyvéd úrnál. 206 9-

Megnyit! Megnyit!

a régen várt

Zálogkölesön-intézet

Főter 3. sz. alatt az udvarban, első ajtó balra mely mindenféle arany-, ezüstnemű és ékszerekre, valamint ruhaneműekre kölcsönt nyújt.

Hivatalos órák: Berkovits Béla
d. e. 7-12-ig, d. u. 2-7-ig. zálogház tulajdonos
28 7-

Keresek 3-4 szobás uri lakást

(lehetőleg különállót) megfelelő mellék-helyiségekkel okt. 1., esetleg nov. 1-re; egy butorozott száraz tiszta szobát pedig okt. 1-jére.

Szíves ajánlatokat elfogad Szlavikné polg. iskolai igazgató.

265 3-3

Új szücs-üzlet!

Van szerecsém a t. cz. kö-
önségnek tudomására hozni, hogy
10 évi tavollett után szülővárosomba
hazaérkeztem és Szentkirály utca
53. szám alatt

SZÜCS-ÜZLETET

nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába
vágó munkálatokat. Javításokat
gyorsan és pontosan készítek.
Női muffok és boak a legújabb
divat szerint készülnek.

Tisztelettel

268 2-2 Tüzes Sándor,
szücs-mester, Szentkirály-u 53.

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

Mosó-, vasaló és tisztító-intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

mosó-, vasaló és tisztító-intézetem!
Viz-utca 6. sz. alól

Tövis-u. 16. sz. alá helyeztem át.
Elvállalok mindennemű férfi- és női ruhák, továbbá női kelegyek és kézimunkák tisztítását jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség további szives pártfogását kéri tisztelettel

Izsó Istvánné.

Nagynyed,

Tövis-u. 16. sz

107-

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becsé-
figyelmet a városi és vidéki úri kö-
zönségnek felhívni, hogy külföldi
utamról haza érkeztem, melyen be-
vásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint
legkényesebb igényeknek megfelelő
felső kabátokat, szalonöltönyöket,
angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket ma 60 kor. fel-
jebb is, kedvező fizetési feltételek
mellett is.

Das választék őszi és téli angol,
francia és hazai szövetekben, me-
lyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. úri közönség nagybecsű párt-
fogását kérve

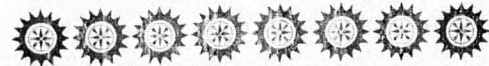
vagyok alázatos szolgája

GERŐ L., úri szabó.

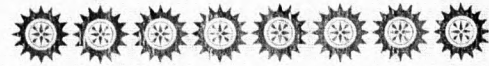
Nagynyed, Főtér.

221 8-

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek.

HIRDETÉSEKET legjutányosabban
felvesz lapunk
kiadóhivatala.

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.**TORDA.**

Alsófehérmegyei raktarak:

Nagynyedi főraktár

házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:

Weill Bélánál.

Tövisen:

Nemayer Mihálynál.

Balászfalván:

Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a
temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díj-
al, a „*Grand prix*“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALATA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az
üvegen rajta van!

104 1-

Nyomatott a Nagynyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagynyeden.

Óh jaj!

Megfőjt ez az
átkozott köhögés

Köhögés, rekedtség és elnyalkásodás
ellen gyors és biztos hatásuak

Egger

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor.

Próba-doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszertár

Budapest, VI., Váci körút 77.

Éljen!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.

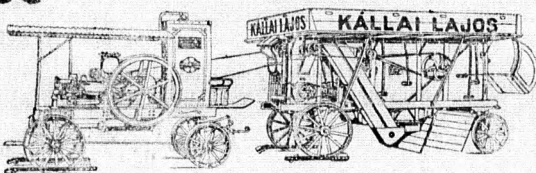
Nagynyeden kapható: U. Kovács József örökösei gyógyszertárában és Dr. Odor
Béla gyógyszertárában. 271 1-26

Legjobb ajándék

a tartós és olcsó **hazai szóttésáru** Árjegyzéket ingyen s bármintve küld
Lingner György szövőgyára Nagynyede

A KÖZTUDATBA ment át,
hogy csakis

Kállai LAJOS motorgyára

Budapest,

VI., Gyár-u. 28. szám

szállítja **teljes jótállás mellett** a leghíresebb
motorcséplő-készleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen és bármintve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hírneves motorgyára
nem tévesztendő össze más **Kállai**
nevű kere kedő czegekkel!

139 15-25